

50 Jahre
Years *mini-club*
märklin
Z

Groot jubileum

Toen Märklin in 1972 de kleinste modelbaan ter wereld voorstelde, kon niemand vermoeden hoeveel liefhebbers ooit door het spoor op schaal 1:220 zouden bekoord worden. Of welke fascinerende modellen met uiterst nauwkeurige details zouden worden uitgevoerd.

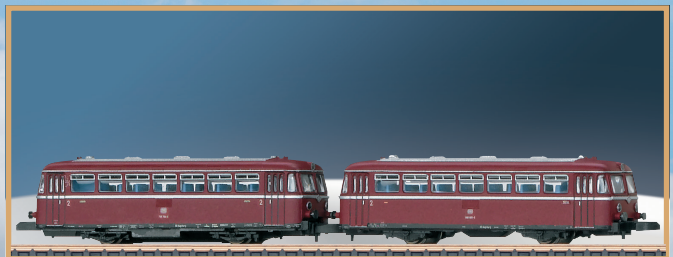
88569: waardig jubileummodel 2022: een exclusieve speciale uitvoering van de SBB "Krokodil" (Krokodil) Ce 6/8 III 14305, bekleed met platina.

88491: een echte blikvanger: de multifunctionele locomotief GG-1 uit 2005 met de fictieve kleuren "Stars and Stripes".

88032: klokankermotor, fijne stangen: stoomlocomotieven (hier de huidige loc van de serie 37) zijn een wondertje van techniek.

88167: ook een klassieker van Spoor Z. Al in 1973 werd het eerste railbusmodel geleverd. Hier de variant uit 2019.

88715: elegant en rank, ook op schaal 1:220: de huidige ICE 3. Als achtdelig treinstel met het middenrijtuig (87716, 88715) heeft het een indrukwekkende lengte van meer dan 920 mm.

Met John Young en Charles Duke stonden de Amerikanen op nummer negen en tien in de wereld, de voorbereidingen van de Olympische Zomerspelen in München draaiden op volle toeren: 1972 was een jaar van verandering. Alles leek mogelijk. Dus wou ook de modelbaan en natuurlijk op de eerste plaats Märklin tonen wat er technisch allemaal mogelijk was. De eis was echter niet “hoger en verder”, maar “kleiner”. Met Spoor H0 op schaal 1:87 had Märklin een buitengewoon succesvolle geschiedenis geschreven: die spoorbreedte was een begrip voor de modelbaan geworden, en legde sinds de voorstelling van de eerste modellen in 1935 een triomftocht door de hele wereld af. De nieuwe spoorbreedte zou in elk geval kleiner worden, dat was zeker. En ze zou het Spoor N, dat nog altijd breed verspreid was, qua compactheid overtreffen.

Heel wat bezoekers waren verbaasd toen ze op de stand van Märklin op de Nürnberger Spielwarenmesse van 1972 de volgende baanbrekende nieuwigheid uit Göppingen bekeken: een modelbaan op de ongelooflijk kleine schaal van 1:220. De diesellocomotief serie 216 was bijvoorbeeld precies 72 mm lang. En toch had de loc alles dat ook op andere schalen te vinden was: de draaistellen waren fijn gedetailleerd, de opbouw was filigraan en de motoren leverden treksterkte. Met vier

locomotieven – behalve de serie 216 waren er ook een serie 89, serie 003 en serie 260 bij de eerste locs – 21 wagens en een bijna volledig railprogramma had Märklin een indrukwekkende start genomen. En het programma werd snel uitgebreid. Al het volgende jaar kwamen een railbus en de serie 24 (bijnaam “Steppenpferd” (Steppenpaard)), ware klassiekers van de spoorweggeschiedenis. De railbus met bijwagen 798/998 was 124 mm lang en de onderbouw bestond uit persgietzink met rode spaakwielen. De droom van alle spoorwegfans stond in 1974 op de rails van Mini-Club: de serie 103. Die sneltreinloc, die in regelmatige dienst tot 200 km/u reed, was een vaak gebruikt motief in de reclame als het “gezicht” van de moderne spoorwegen.

In 1977 veroverde Mini-Club een prominente plaats in het Guinness Book of Records. Een modelloc van de serie 03 – ingespannen voor zes sneltreinrijtuigen – reed in 1.219 uur zonder smeren, zonder borstels te vervangen en zonder pauze 720 km ver. Dat stemt overeen met het traject Stuttgart – Hamburg. Een record dat nog altijd standhoudt. Een andere mijlpaal werd in 1979 bereikt: de ambitieuze constructeurs van Märklin slaagden erin om de Zwitserse “Krokodil” (Krokodil) op schaal 1:220 te bouwen. Het model toonde de legendarische loc van de Gotthard in de uitvoering Be 6/8 II in het groen. Tegelijk was het loc-icoon het eerste model van een Zwitserse loc op spoorbreedte Z. Het ging monter verder met nieuwe modellen in de jaren 1980.

Dat begon met de serie 144, die in de H0-uitvoering nog niet bestond, en een serie 86, die als eerste net als het voorbeeld rood uitgevoerde stangen had. →

Trots stelt Märklin de kleinste standaard voor elektrische spoorwegen ter wereld voor: reclamecampagne start Spoor Z in 1972.

Als verzamelobject nu nog altijd veel gevraagd: de tafelset van de serie 89 in een gloeilamp met kogelpen van 2002.

Het assortiment Mini-Club van het eerste uur: serie 89, 003 en 260, samen met een serie 216, wagen 21 en een bijna volledig railprogramma. In 2012 bracht Märklin een jubileumset met drie van de vier eerste locs voor de 40e verjaardag weer uit.

Overzicht van alle Insider-Clubmodellen voor Spoor Z: 1994 tot 2022

1994

8834: sneltreinloc serie 110 (DB) met drielichtfrontsein.

1995

8835: multifunctionele locomotief 120002-1 (DB) met eenstangsstroomafnemer.

1996

88183: sneltreinloc serie 18.1 "Olympia" (DRG) met getrokken tender.

1997

88832: goederentreinlocomotief serie 52 met kuiltender (DRG).

1998

88981: goederentreinlocomotief G 8.1 met getrokken tender (KPEV).

1999

88835: goederentreinlocomotief serie 52 met condensentender (DB).

2000

88065: dieselpneumatische persluchtloc V 3201 (DRG).

2001

81360: treinset "Stoomsneeuwblazer": goederentreinstoomloc serie 50 met cabinetender (DB) en stoomsneeuwblazer van het bouwtype Henschel.

2002

88870: diesel-sneltrainmotorwagen serie SVT04 (DB). De tweedelige eenheid is aan elkaar vastgekoppeld. Voor de eerst keer met Jakobs-draaistel.

2003

88040: goederentreinloc "Franco-Crosti" serie 42.90 (DB) met kuiltender.

2003

88091: personentreinloc P 10 met getrokken tender (KPEV). Uitvoering in fotocoating als loc 2811 Elberfeld.

2004

88290: zware goederentreinloc serie Gt 2x4/4 (DRG). Alle 8 assen aangedreven. Ooit de sterkste tenderloc van Europa.

2005

81436: treinset "Henschel-Wegmann" (DRG) bestaande uit een sneltrein-tenderloc serie 61 met stroomlijnbecleding en vier gestroomlijnde sneltreinstuurtuigen. Totale lengte over de buffers: 493 millimeter.

2006

88720: diesel-motorwagentrein VT08.5 (DB). Driedelige eenheid met motorrijtuig, middenrijtuig en stuurstandrijtuig. Vier assen door 5-polige motor aangedreven.

2007

88053: zware goederentreinloc serie 53.0 (DRG) met condensentender.

2008

88100: sneltrein VT 10.5 "Senator" (DB). Lichte constructie met twee dieselaandrijfkoppen en vijf tussenwagens, verbonden door eenassig draaistel. Ingezet voor dagelijks verkeer op traject Frankfurt – Hamburg vanaf 1954.

2009

88530: e-loc serie 120.1 (DB AG) voor jubileum "150 jaar Märklin".

2009

88300: grote dieselloc serie V 300 (DB). Beide draaistellen aangedreven.

2010

81175: treinset "Sneltrain" met multifunctionele loc serie V 200.0 (DB).

2011

88480: snelle multifunctionele loc serie 120.1 voor jubileum "175 jaar spoorwegen in Duitsland".

2011

88783: dieselloc serie 216 (DB) in oud rood. Beide draaistellen worden aangedreven.

2012

88010: sneltrain-getrokken tender-loc serie 001 (DB). Eenheidslocomotief met gelaste tender en Witte-windgeleidingsplaten.

2013

81176: langeafstandssneltrain "Blauer Enzian" (Blauwe gentiaan) met zware dieselhydraulische multifunctionele loc V 200.0 (DB) en vijf sneltrainrijtuigen.

2014

88740: tender-stoomloc serie 64 (DB) met reizigersrijtuigset 87509. Fijn gedetailleerde, volledig nieuwe constructie.

2014

88507: gestroomlijnde stoomlocomotief 05 003 van de (DRG) met vooraan geplaatste bestuurderscabine (Cab Forward).

2015

88770: dubbele dieselloc serie 236 (DB). Beide locs werden motorisch aangedreven. Door koppeldissel verbonden.

2016

81352: goederentrein voor kolentransport met tenderstoomloc serie 80 (DB) en vijf open goederenwagens.

2017

88803: dieselloc serie V 80 (DB) met buurtverkeerrijtuig 87530. Locuitvoering met een enkele lamp bovenaan en dubbele lamp onderaan.

2018

88353: e-loc E 41 (DB) in staalblauw van Tijdperk III. Met klokankermotor.

2019

88850: stoomloc serie 03.10 (DB) met hoogvermogen-nieuwbouwketel.

2020

88275: goederentrein-stoomloc serie 41 (DB) met olietender 2'2'T34.

2021

88150: purperrode dubbele dieselloc V 188 001 (DB).

2022

88320: diesellocomotief V 320 001 (DB). Compleet nieuwe constructie.

Word nu clublid

Exclusieve clubmodellen, gratis clubjaarwag, zes keer per jaar Märklin Magazin ontvangen met Insider Clubnews en nog meer. Profiteer als lid van veel voordelen. Informatie en aanmelden op www.maerklin.de/de/clubs/registrierung (clubs/inschrijving)

Belangrijke mijlpalen

Jaar	Gebeurtenis
1972	Invoering van Spoor Z met eerste locomodellen (serie 003, serie 89, serie 216 en serie 260), wagen en omvangrijk railmateriaal
1973	Model van de eerste railbus en de serie 24
1974	Modelhoogtepunt serie 103 (eerste e-loc in Spoor Z)
1977	Nieuw toebehoren: loods voor e-locs met rolbrug/traverse
1977	Serie 003 haalt een langeafstandswereldrecord: hij rijdt 1.219 uur (720 km) zonder stoppen
1979	De eerste "Krokodil" (Krokodil) verschijnt: de Be 6/8 II in groen
1982	Voor het tienjarige jubileum verschijnt een verzilverde versie van de railzeppelin met bewegende achterpropeller
1983	De "Goldene Krokodil" (gouden Krokodil) betoverde de gemeenschap van Spoor Z
1984	De eerste V.S.-modellen, o.a. diesellocc F7
1987	De eerste kerst- en museumwagen wordt geproduceerd
1988	"Starlight Express" (art. 8188), speciale editie voor de musical
1990	De "Rheingold" verschijnt
1991	Model van de Lufthansa-Airport-Express met serie 111 vooraan
1993	Oprichting van Märklin Insider-Clubs
1996	Eerste clubmodel in Spoor Z: de 110 155-9
1999	Het eerste model met een 5-polige motor verschijnt: de serie 143
2002	Voor de Olympische Spelen en voor de 30e verjaardag verschijnt een driedelige set van de serie 03 in goud, zilver en brons
2004	Märklin stelt het eerste sein voor Spoor Z voor
2005	De eerste Amerikaanse e-loc in Spoor Z: de GG1
2006	WK voetbal in Duitsland: de VT08, de WK-trein van 1954 als model
2007	Model van de "Commodore Vanderbilt"
2008	Als topnoviteit van het jaar verschijnt de "Lange Heinrich" (Lange Hendrik), bestaande uit serie 44 en 20 wagens
2012	Jubileumsset met serie 89, 03 en 260 voor het 40e jubileum van Spoor Z
2019	Begin van de Feinguss Edition

Volwassenen als doelgroep: met opvallende reclame wou men in de jaren 1970 de bekendheid van Spoor Z verhogen.

→ In 1988 werden de fans van Spoor Z enthousiast voor speciale edities: de treinsets "Poppa", "Greaseball" en "Elektra". De motieven stamden uit de musical "Starlight Express", die over de hele wereld zeer succesvol was, en over een wedstrijd tussen drie generaties locomotieven ging. Tot nu wordt hij in Duitsland – in Bochum – opgevoerd. Verder stelde Märklin in de Bochumer Halle een 200 m² grote installatie voor, die de bezoekers van de voorstelling de fascinatie voor de modelbaan voor ogen toverde.

Al in 1984 bracht Märklin met de legendarische "California Cephyr" – met een F7-diesellocc vooraan – een eerste model uit de V.S. uit. Hoeveel er naar het nieuwe spoor werd gevraagd, wordt duidelijk doordat de hoofdcatalogus van 1986 moest worden herdrukt. Kort na de levering was de eerste oplage al uitverkocht, alsof het boek de hand-laren bijna uit handen werd gerukt. Net zo verging het het jubileummodel voor het 20-jarige bestaan van Mini-Club in

In 1988 met het begin van de musical en ook in 2013 bij het 25-jarige jubileum draait in Spoor Z alles rond "Starlight Express".

1992: het model, een serie 78, bezat een huis van 925-zilver en was het eerste model van Märklin, dat ooit in edel metaal werd vervaardigd. Het is tot op heden onder modelspoorders een druk verhandeld speciaal model. Met technisch altijd meer verfijnde modellen kon Märklin ook in het volgende decennium altijd meer opzien baren. In 1999 reed voor de eerste keer een loc van Mini-Club, die serie 143, met een vijfpolige motor in het programma. Hetzelfde jaar leverde Märklin de ICE 3 in het kleinste spoor en in 2001 toonde de firma met een stoomsneeuwblazer wat technisch allemaal mogelijk was: de voorbouw van de blazer was uiterst gedetailleerd nageemaakt en een aparte motor draaide het blazerrad rond. In 2004 verscheen met de Beierse Gt 2x4/4 de grootste tenderloc van Europa voor de eerste keer als model voor Spoor Z. Alle acht assen van de loc werden aangedreven en draaibare onderstelgroepen zorgden voor een precieze loop. Ook de VT 10.5 "Senator" van 2008 was een technisch meesterstuk. Het model is met 455 mm over de buffers niet alleen een van de langste ooit geleverde modellen voor Spoor Z, maar vroeg door het Jakobs-draaistel en de fijne lijnvoering alles van de constructie en de persafdeling.

De volgende jaren ontstond furore door de SVT 137, de "Fliegende Hamburger" (Vliegende Hamburger), of de treinset "Lufthansa Airport Express" met de serie 111 vooraan, waarbij voor de eerste keer voor Spoor Z een interieurinrichting en bijpassende interieurverlichting met LED's werd omgezet. Beide hoogtepunten verschenen in 2015. Het 90-jarige jubileum van de "Rheingold" werd in 2018 tegelijk met twee treinsets gevierd, telkens een uitvoering voor Tijdperk II (met een serie 18.4 vooraan) en voor Tijdperk V met een serie 103.1 als treinloc, die voor de eerste keer met de nieuwe klokanker-motor werd geleverd. Vanaf de herfst van 2019 sierde bovendien een extra productlijn de kleinste spoorweg ter wereld: de Bronze Feinguss Edition. Die modellen werden met de hand in centrifugaal gegoten brons gemaakt en bekoorden door de hoogwaardige uitvoering en hun chique verpakkingen. 50 jaar Mini-Club: een halve eeuw opwindende tijd- en modelbaan-geschiedenis. Onze gelukwensen aan de kleinste spoorweg in het productportfolio van Märklin!

Tekst: MM; Foto's: Märklin, Claus Dick, Rolf-Dieter Woerz

In de volgende uitgave (MM 03/22) geven we een overzicht over de later geleverde clubwagens voor Spoor Z en belichten we legendarische treinstellen.

88100: sneltreinmotorwagen VT 10.5 "Senator" uit 2008, behalve de ICE-versies een van de langste aparte modellen voor Z.

87210: technisch hoogtepunt voor Z in 2020: het entertainment-reizigersrijtuig van de Deutsche Bundesbahn (DB) met ingebouwde "discoverlichting".

88150: lekkernij voor alle fans van Spoor Z: de dubbele dieselloco V 188 001 van de DB, het exclusieve clubmodel van 2021.

88240: compleet nieuwe constructie in 2022: de Re 6/6 van de SBB met klokankermotor en bewegende spoorstaafruimer.

88207: sinds 2019 vast onderdeel van de familie van Mini-Club: de Bronze Feinguss Edition. De fabrieksmodellen – hier de V 200 met goederenwagen – zijn handmatig gegoten, bekoren door hun hoogwaardige bewerking en chique speciale verpakkingen.